

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**
Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

TISKOVÉ INFORMACE

Vincenzo Bellini (1801-1835)

NORMA

Olga Makarina (Norma) Foto: Hana Smejkalová

Premiéry 1. a 4. listopadu 2007 od 19 hodin v Národním divadle

**Reprízy v sezoně 2007 / 2008:
6. a 13. listopadu, 17. prosince 2007, vždy v 19 hodin**

www.narodni-divadlo.cz

Vincenzo Bellini (1801-1835)

NORMA

Tragická opera o dvou jednáních

Libreto Felice Romani

Dirigent: **Oliver Dohnányi**
Režie: **Bruno Berger-Gorski**
Scéna: **Daniel Dvořák**
Kostýmy: **Osmany Laffita**
Sbormistr: **Pavel Vaněk**

Osoby a obsazení:

Norma	Olga Makarina
Adalgisa	Carmen Oprisanu
Clotilde	Stanislava Jirků
Pollione	Valentin Prolat
Oroveso	Miloslav Podskalský
Flavio	Václav Lemberk

Sbor, balet a orchestr opery Národního divadla, spoluúčinkují členové Kühnova dětského sboru

Premiéry 1. a 4. listopadu 2007 od 19 hodin v Národním divadle

Reprízy v sezoně 2007 / 2008: 6. a 13. listopadu, 17. prosince 2007; vždy v 19 hodin

**Nad inscenací převzal záštitu velvyslanec Italské republiky v České republice
J. E. Fabio Pigliapoco**

Inscenace vznikla ve spolupráci s Klubem mecenášů Národního divadla TRIGA

www.trigaclub.com

Scéna z prvního jednání Foto: Hana Smejkalová

Operní díla mistra lyrické melodie Vincenza Belliniho (1801-1835) patří k velmi vzácným a málo vídaným hostům českých jevišť. Přestože spolu s řadou dalších, kdysi polozapomenutých autorů, zažívá ve světě již několik desetiletí období nového rozkvětu, české divadlo se k němu stále staví tak trochu zády. S jedinou výjimkou, kterou je vrcholná hudební tragédie *Norma* z roku 1831 na libreto blízkého Belliniho spolupracovníka Felice Romaniho podle dramatu francouzského básníka Alexandra Soumeta.

Autoři se v ní vrací do dávných dob bojů mezi Římany a galskými kmeny. V ohnisku děje stojí keltská kněžka a věštkyňe Norma, která se kdysi zamilovala do římského konzula Polliona, s nímž má dokonce tajně dvě děti. Tato její volba ve prospěch lásky, byť k nepříteli, je však záhy nahlodána jednak Pollionovou nevěrou a jednak odhodláním Normina kmene k nesmiřitelnému boji s Římem. Norma se dostává pod nesnesitelný tlak milostných emocí, touhy po pomstě, vědomí povinnosti vůči svým soukmenovcům a mateřské lásky, který nemůže mít jiné než tragické vyústění.

Poklasická a raně romantická italská opera, jejíž alfou i omegou je tzv. bel canto, bravurní zpěv plný technické ekvilibristiky a krásných kantilén, nikdy nenalezla trvalého zalíbení u českého publika, jehož vkus je, zdá se, po léta založen „civilněji“ a „realističtěji“. Ani z tvorby Belliniho známějších uměleckých vrstevníků Gioachina Rossiniho a Gaetana Donizettiho nezná, nebo zná a neuznává český divák většinou více než zlomek jejich jinak velice rozsáhlé a rozmanité tvorby. Z deseti oper Vincenza Belliniho však představuje právě *Norma* spolu s jeho posledním dílem *Puritáni* již znatelný odklon od dosavadní konvence, kdy bylo vše kromě sólového zpěvu vedlejší, směrem k sevřenějšímu a promyšlenějšímu tvaru, v němž je kladen důraz na originálnější, přiléhavější a důslednější hudební zpracování dramatického děje. Těžiště ovšem zvláště v případě *Normy* stále zůstává v sólové pěvecké lince a titulní role této opery dokonce představuje jeden z vrcholů, kam až lze nároky belcantového zpěvu posunout. Na tento vrchol se skutečně dostaly jen ty nejlepší z nejlepších – především Maria Callas a dále například Joan Sutherland, Montserrat Caballé a Edita Gruberová.

oh

V titulní roli se v Národním divadle poprvé představí ruská sopranistka **Olga Makarina**. Zpěv a hru na klavír vystudovala na konzervatoři v Sankt Petěrburgu, ve studiu zpěvu dále pokračovala na hudební konzervatoři Mannes School of Music v New Yorku. Stala se vítězkou několika významných pěveckých soutěží, mj. Metropolitan Opera Auditions, Musicians Emergency Fund nebo Liederkrantz Foundation (New York). V roce 1997 debutovala v Kirovově opeře jako Ludmila v Glinkově Ruslanovi a Ludmile. V říjnu 1999 zpívala roli Paminy na sérii gala představení Kouzelné flétny uspořádané v egyptském historickém chrámu z Denduru znovu vystavěném v prostorách Metropolitan Museum v New Yorku. V New York City Opera se poprvé představila v titulní roli Lucie z Lammermooru a dále zde zpívala Gildu (Rigoletto), Konstanci (Únos ze serailu), Olympii (Hoffmannovy povídky). Stala se také stálým hostem Metropolitan Opera, kde debutovala v roce 2002 v Dítěti a kouzlech M. Ravela a dále zde zpívala Eudoxii v Halévyho Židovce, Imogenu v Belliniho Pirátovi, Lucii z Lammermooru, titulní roli Slavíka ve stejnojmenné lyrické pohádce I. Stravinského, Gildu, Elettru (Idomeneo), Elviru (Puritáni) a další. V posledních sezonách rozšířila svůj repertoár o Desdemonu (Verdiho Otello) nebo Markétu z Valois (Meyerbeerovi Hugenoti). K dalším významným rolím paní Makariny patří Princezna v Respighiho Spící krasavici ve Spoletu a na festivalu v Lincoln Centre (2005), jako Amina (Náměsíčná) otevírala sezonu 2005 / 2006 v římské opeře a v únoru 2006 zde vystoupila jako Gilda. Následoval úspěšný debut v Teatro Colon v Buenos Aires v roli Mimi (Bohéma), kterou debutovala také v Mexico City Teatro Bellas Artes, a Adina (Nápoj lásky) v Opera Pacific. K budoucím uměleckým plánům Olgy Makariny patří koncerty s Boston Symphony pod taktovkou Jamese Levina, recitál v Carnegie Hall, role Marfy (Carská nevěsta) s Opera Orchestra of New York. V roli Normy bude vystupovat v roce 2009 také v Théâtre des Champs Élysées v Paříži.

Carmen Oprisanu (Adalgisa) Foto: Hana Smejkalová

Jako Adalgisa se v Národním divadle rovněž poprvé představí rumunská mezzosopranistka **Carmen Oprisanu**. Zpěv vystudovala na Hudební akademii Gheorgha Dimy v Cluj-Napocce. Zúčastnila se několika významných pěveckých soutěží – Hans Gabor Belvedere ve Vídni (1992), Plácido Domingo World Opera Contest (1995) nebo soutěž Leonarda Bernsteina v Jeruzalémě. První angažmá získala v operních souborech v Cluj-Napocce a Bukurešti. Mezinárodní kariéru zahájila na Bregenzer Festspiele a ve Stadttheater Luzern. Od té doby vystupuje jako stálý host v Opernhaus Zürich, kde je členkou od roku 1996, v Gran Teatre del Liceu v Barceloně, Covent Garden v Londýně, Opéra de Nice, Staatsoper v Hamburku, Teatro alla Scala v Miláně (Linda di Chamounix), v Mnichově (Giovanna di Semour v Anně Boleně), Kolíně nad Rýnem, Vídni (Rosina) nebo Amsterdamu (Carmen) nebo New Yorku. V nejbližší době bude vystupovat v inscenacích Popelky a Lazebníka sevillského v Drážďanech, Normy v Mnichově, Berlíně a Praze nebo Hoffmannových povídek v Monte Carlu.

V roli Polliona vystoupí tenorista **Valentin Prolat**. Pochází z Běloruska a zpěv vystudoval na konzervatoři v Petrohradě. Je považován za jednoho z předních tenoristů v České republice, a v roce 2000 mu byla za jeho umělecké výkony udělena prestižní česká Cena Thálie. Od roku 1992 je stálým hostem opery Národního divadla a vystupuje zde např. jako Alfrédo ve Verdiho *La traviatě*, Rudolf v Pucciniho *Bohémě* a Don José v Bizetově *Carmen*, z českého repertoáru zde nastudoval Prince ve Dvořákově *Rusalce*, Smetanova Jeníka v *Prodané nevěstě*, Jarka v *Čertově stěně*, Dalibora a Lukáše v *Hubičce*, Števu v Janáčkově *Její pastorkyni* nebo Manoliase v *Martinův Řeckých pašijích*.

Pravidelně se také objevuje na scénách světových operních domů a koncertních pódii, kde vystoupil např. v *Bohémě* v Královském divadle v Kodani, ve *Wiesbadenu* a v režii Franca Zeffirelliho v Tel Avivu, ve Verdiho *Nabuccovi* na francouzském festivalu *Chorégies d'Orange*, v *La traviatě* v Torontu při otevření nové budovy městské opery, ve Verdiho *Rigolettovi* v Berlíně, Gounodově *Faustovi* v St. Gallen ve Švýcarsku, v Paříži a ve Wiener Staatsoper, v *Rusalce* v Amsterdamu a Utrechtu, *Prodané nevěstě* v Ženevě, ve Dvořákově *Requiem* v Bernu ad. Se souborem opery Národního divadla absolvoval turné po Japonsku, kde účinkoval v *Rusalce* a Janáčkově *Glagolské mši*. Spolupracoval s dirigenty Markem Edlerem, Fabiem Luisim, Carlem Rizzim, Jiřím Koutem, Jiřím Bělohávkem.

Jako Oroveso se představí basista **Miloslav Podskalský**. Absolvoval AMU u profesorů Teodora Šrubaře a Karla Bermána. Umělecky vyzrál na oblastních operních scénách v Liberci, v Plzni a v Ostravě, kde vytvořil řadu významných úloh basového oboru v českém i světovém repertoáru. Jeho profesionální zkušenosti obohatily studijní stáže v Bukurešti, Výmaru, Salcburku a Sieně.

Solistou opery Národního divadla je od roku 1988, ovšem hostoval zde již více než 10 let předtím. V ND mj. nastudoval Dvořákova *Vodníka* (*Rusalka*) a hraběte Viléma (*Jakobín*), Janáčkovu *Revírníka* (*Příhody lišky Bystroušky*) a Jaroslava Pruse (*Věc Makropulos*), Smetanova *Raracha* (*Čertova stěna*), Palouckého (*Hubička*), Lutobora (*Libuše*), Malinu (*Tajemství*), *Kmeta* (*Braniboři v Čechách*) a *Míchu* (*Prodaná nevěsta*), *Martinův Starého muže* (*Řecké pašije*), Mozartova *Figara* (*Figarova svatba*), *Sarastra* a *Mluvčího* (*Kouzelná flétna*), *Dona Alfonsa* (*Così fan tutte*) a *Komtura* (*Don Giovanni*), Verdiho *Filipa II.* (*Don Carlos*), *Guardiana* (*Síla osudu*), basový part ve Verdiho *Requiem*, *Collina* v Pucciniho *Bohémě*, *Krále Markeho* ve Wagnerově *Tristanovi* a *Isoldě*, *Komisaře* ve Straussově *Růžovém kavalírovi* nebo *Starého trestance* v Šostakovičově *Lady Macbeth Mcenského újezdu*. Spolupracoval s významnými dirigenty jakými jsou např. Zdeněk Košler, Bohumil Gregor, Jiří Bělohávek, Sir Charles Mackerras, Gerd Albrecht, Jiří Kout aj. S operou Národního divadla v Praze účinkoval na hudebních festivalech v Hong-Kongu, Tokiu, Savonlinně, Soluni a v Německu.

V roce 2001 byl pozván do Metropolitan Opera v New Yorku ke spolupráci na *Věci Makropulos* v roli Jaroslava Pruse. Ve svém koncertním repertoáru se věnuje především dílu A. Dvořáka, G. Verdiho, J. S. Bacha, W. A. Mozarta, L. Beethovena, G. Rossiniho a B. Martinů. Současně též působí jako pěvecký pedagog na Akademii múzických umění v Praze.

PROFILY – INSCENÁTOŘI:

Oliver Dohnányi

– hudební nastudování, dirigent

Dirigování studoval na Akademii múzických umění v Praze u Václava Neumanna, na Vysoké hudební škole ve Vídni u Otmara Suitnera a dále pak v mistrovských třídách dirigentů Luky Franca Ferrariho a Igora Markevitche.

Po studiích působil jako dirigent Rozhlasových symfonií v Bratislavě, později se stal šéfdirigentem opery Slovenského národního divadla a dirigentem Slovenské filharmonie. S operou Slovenského národního divadla s úspěchem uvedl inscenaci Gounodova Fausta na festivalu v Edinburgu, kde o několik let později řídil také koncertní provedení Smetanovy Libuše. V letech 1993-96 a 2004-07 byl šéfdirigentem opery Národního divadla v Praze. Nastudoval zde mj. Mozartovu Figarovu svatbu, Donizettiho Dona Pasquala, Verdiho Rigoletta a Aidu, Pucciniho Bohému a Tosku, Gounodova Romea a Julii, Saint-Saënsova Samsona a Dalilu, Smetanovu Libuši a Prodanou nevěstu.

Jako hostující dirigent působil například v Buenos Aires, Curychu, Basileji, Kodani, Amsterdamu, Vídni, Mnichově, Düsseldorfu, Neapoli, Londýně, Leedsu nebo Wexfordu. Spolupracoval s japonským Yomiuri Nippon Symphony Orchestra (Tokyo), Petrohradskou filharmonií, Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, English Chamber Orchestra, London Mozart Players, BBC Symphony Orchestra, Northern Philharmony Leeds, Chicago Symphonietta, s Českou filharmonií a dalšími domácími i zahraničními orchestry.

Oliver Dohnányi v současné době zastává post ředitele opery Slovenského národního divadla v Bratislavě a šéfa opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě. Pedagogicky působí na katedře dirigování na Akademii múzických umění v Praze.

Bruno Berger-Gorski

– režie

Vystudoval divadelní a hudební vědu a dějiny umění ve Vídni. Od roku 1993 se věnuje režii. Své inscenace uvedl v Německu (Staatsoper v Hamburku – Rossiniho Popelka, Theater Aachen – německá premiéra Donizettiho opery Maria di Rohan, Mecklenburgisches Staatstheater ve Schwerinu – Rossiniho Turek v Itálii, Theater der Landeshauptstadt v Magdeburgu – Pucciniho Tosca, Das Meininger Theater – Mascagniho Sedlák kavalír, Leoncavallovi Komedianti, Wolf-Ferrariho Sly), Rakousku (Festspielhaus v Salcburku – Pucciniho Bohéma), dále ve Španělsku (Grand Teatre del Liceu v Barceloně – Verdiho Síla osudu, Teatro Campoamor v Oviedu – Wagnerův Tannhäuser), v Argentině (Teatro Colon v Buenos Aires – Růžový kavalír Richarda Strausse), Uruguay (Teatro Solis v Montevideu – Donizettiho Nápoj lásky), Brazílii (Teatro Municipal Sao Paulo – Belliniho Norma), v Izraeli (Aškelon – Saint-Saënsův Samson a Dalila), Řecku (Národní divadlo v Thessaloniki – Bohéma), České republice (Národní divadlo v Brně – Wagnerův Bludný Holanďan, Státní opera Praha – Rossiniho Lazebník sevillský), v USA (Florida Grand Opera v Miami – Mozartova Kouzelná flétna) a na mnoha dalších světových operních scénách.

Od roku 1993 pravidelně hostuje v norském Bergenu ve Vest-Norges-Opera, kde postupně spoluvytvořil široký repertoár operního souboru. Režiroval zde s mezinárodním obsazením např. Verdiho Aidu a Nabucca, Massenetovu Manon a Werthera, Bizetovu Carmen a Pucciniho Turandot. V roce 2006 inscenoval v Bergenu skandinávskou premiéru opery Carlisa Floyda Susannah v netradičním prostoru hangáru, kde později režiroval také Samsona a Dalilu. V Trieru uvedl německou premiéru Offenbachovy opery Rýnské víly, kterou ročenka Opernweltu 2005 označila za „znovuobjevení roku“. Bruno Berger-Gorski vyučuje na fakultě divadelní vědy na Univerzitě Erlangen-Nürnberg, na Vysoké hudební škole v Detmoldu a je profesorem na Vysoké škole hudby a výtvarného umění ve Vídni.

Daniel Dvořák – scéna

Architekturu a scénografii vystudoval u prof. Josefa Svobody na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a poté u prof. Loise Egga na Akademii výtvarných umění ve Vídni.

V roce 1988 založil společně s Jiřím Nekvasilem experimentální soubor Opera Furore a o dva roky později byl pověřen vedením Komorní opery Praha, kterou ve spolupráci s Jiřím Nekvasilem reorganizoval na Operu Mozart. Jako scénograf a spoluautor se podílel na všech inscenacích Opery Furore a většiny inscenací Opery Mozart. V roce 1998 byl jmenován ředitelem Státní opery Praha, kterou vedl až do roku 2002. I zde inscenačně spolupracoval jako scénograf na řadě inscenací – např. Bubu z Montparnassu Emila Františka Buriana, Faidra Emila Viklického, Die Physiker Andrease Pflügera, Circus Terra Trygve Madsena, Čarostřelec Karl Maria von Webera, Pád domu Usherů Philipa Glasse, Es war einmal Alexandra von Zemlinského nebo Polský Žid Karla Weisse.

V letech 2002-06 byl ředitelem pražského Národního divadla, se kterým spolupracuje jako výtvarník pravidelně od roku 1983 a dosud zde vytvořil více než třicet scénografií. Z oper například k Donizettiho Lucii z Lammermooru a Donu Pasqualovi, Mozartovým Così fan tutte, Cileově Adrianě Lecouvreur, Pucciniho Děvčeti ze Západu, Adamsově Smrti Klinghoffera, Smetanově Prodané nevěstě a Tajemství, Janáčkově Výletům páně Broučkových a Její pastorkyni nebo Martinů Řeckým pašijím.

Jako scénograf (případně kostýmní výtvarník) hostuje pravidelně také v zahraničí – Janáčkovy Příhody lišky Bystroušky (Buenos Aires), Mozartova La clemenza di Tito (Hamburk), Wagnerův Bludný Holanďan (Řezno), Dvořákova Rusalka (Münster), Pucciniho Bohéma (Thessaloniki), Martinů Tři přání (Rostock) nebo Bergova Lulu (Řezno). Jméno Daniela Dvořáka se často objevuje také v souvislosti se scénickými výpravami významných českých muzikálových projektů nebo televizních hudebních filmů.

Svá díla vystavuje na samostatných i kolektivních výstavách. Česká expozice Pražského quadriennale 1999, na níž se výtvarně podílel, obdržela hlavní cenu Zlatá Triga. Téhož roku byla Danielu Dvořákovi udělena Cena Alfréda Radoka za divadelní scénografii (Bubu z Montparnassu). Na tuto cenu byl nominován také za rok 2003 (Smrt Klinghoffera). V roce 2002 byl francouzskou vládou jmenován Rytířem řádu umění a literatury. Od sezony 2007/2008 je Daniel Dvořák ředitelem Národního divadla v Brně.

Scéna Daniela Dvořáka Foto: Hana Smejkalová

Osmany Laffita **– kostýmy**

Studoval na prestižní umělecké akademii San Alejandro v rodné Havaně. Po absolutoriu pracoval jako redaktor kubánského módního časopisu. Ve svých dvaadvaceti letech poprvé navštívil Českou republiku a rozhodl se zde žít a tvořit. V 90. letech získal zkušenosti u proslulých světových módních domů Versace a Kenzo.

V roce 1999 zahájil vlastní dráhu módního návrháře. Svými modely podporuje oslnivý, provokativní a smyslný ženský styl. Preferuje vzácné materiály, ze kterých vytváří, s drobnou dávkou nostalgie a připomenutím stylu velkých módních klasiků, inovativní oblečení. Móda Osmanyho Laffity je určena pro ženy vyhledávající eleganci – pro osobnosti, které se nebojí vystoupit z davu a chtějí se oblékat kreativně. Kolekce Osmanyho Laffity byly v nedávné době prezentovány například v Paříži, New Yorku nebo Miami. Prestižní módní magazín Vogue En Español jej vyznamenal cenou „Designer’s Choice Award“ pro nejlepšího návrháře. Mezi klienty Osmanyho Laffity patří osobnosti z celého světa – od topmodelek přes umělkyně až po členy královských rodin (například Ivana Trumpová, Dagmar Havlová, Její královská Výsost princezna Ubol Ratana z Thajska).

KONTAKTY:

PhDr. Ondřej Černý

Ředitel Národního divadla

tel: +420 224 901 250

fax: +420 224 932 092

e-mail: o.cerny@narodni-divadlo.cz

MgA. Jiří Heřman

Umělecký šéf opery Národního divadla

tel: +420 224 901 227

fax: +420 224 901 316

e-mail: j.herman@narodni-divadlo.cz

Mgr. Ondřej Hučín

Šéfdramaturg opery Národního divadla

tel: +420 224 901 140

fax: +420 224 901 316

e-mail: j.herman@narodni-divadlo.cz

Mgr. Jana Horčíčková

Vedoucí produkce opery Národního divadla

tel: +420 224 901 388

fax: +420 224 901 316

e-mail: j.horcickova@narodni-divadlo.cz

Martin J. Bonhard

Vedoucí zahraničních vztahů a mezinárodní spolupráce

tel.: +420 224 901 270

fax: +420 224 901 316

e-mail: m.bonhard@narodni-divadlo.cz

Daniel Jäger

Public relations opery Národního divadla

tel: +420 224 901 439, +420 732 651 274

fax: +420 224 901 316

e-mail: d.jager@narodni-divadlo.cz

www.narodni-divadlo.cz

Daniel Jäger, public relations opery, tel.: +420 737 223 964, e-mail: d.jager@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

PARTNER NÁRODNÍHO DIVADLA

PARTNER NÁRODNÍHO DIVADLA

PARTNER NÁRODNÍHO DIVADLA

MECENÁŠ NÁRODNÍHO DIVADLA

